

NAGY GYÖRGY
igazgatóhelyettes-főmérnök

CSALÁDI HÁTTÉR

Csallóközi nagygazda család leszármazottjaként született 1912. január 4-én, Budapesten. A keresztségben a György Lajos Mária nevet kapta.

Édesapja Nagy Nándor magyar királyi főállatorvos, édesanyja Ries Alice, temesvári lapkiadó és nyomdatulajdonos leánya. Két gyermekük született. Nővérének, Erzsébetnek férje Bacsfay Gyula m.kir. útépítő mérnök volt; Baján teljesített szolgálatot.

Édesapja testvére Nagy Lajos, római katolikus papi hivatását a Csallóközben gyakorolta.

Felesége Kisfaludy Révész Éva Magdolna, anyai ágon bevándorló bajor értelmiségi, apai ágon Zemplén megyei nemesi családból származott.

Felesége édesapja állatorvosként a dobozi Wenckheim uradalomban tevékenykedett.

Nagy György és Révész Éva 1944-ben házasodott össze. Fiúgyermekük Nagy Attila György (szül.: 1947) szerkezetépítő mérnöki oklevelét a Budapesti Műszaki Egyetemen, építőművészeti doktori fokozatát a Pécsi Tudományegyetemen szerezte. Leányuk Nagy Éva Andrea (szül.: 1955) Hollandiában él és orvosként dolgozik.

ISKOLÁK

Középiskolai tanulmányait a magyaróvári, a pápai és a tatai gimnáziumokban végezte. Diplomáját a budapesti József Nádor Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem Mérnöki Karán szerezte 1936-ban. Oklevelének száma: 139/1936.

MÉRNÖKI TEVÉKENYSÉG

Az egyetemi oklevél megszerzése előtt – gyakornokként – a Fővárosi Vízműveknél mintegy fél évet dolgozott a hálózati- és alagúttervezési részlegnél.

1936-1937 között a bajai Államépítészeti Hivatal alkalmazásában állt. Elkészítette a kiskunhalas-szabadkai műút külső felvételét, az út terveit és elvégezte kivitelezését is.

1938-39-ben a bajai Folyammérnöki Hivatalnál modernnyilvántartási felvételeket, folyamszabályozási terveket készített. Építésvezetője volt a partvédőmű építéseknek. Jelentősebb munkái között említésre méltó a mohácsi partfal, a

balparti iszapológművek, az érsekcsanádi kikötő és a bogyiszlói gázlóberendezések megvalósítása volt.

kiváló geodéta volt

1940-ben a gyulai Folyammérnöki Hivatalhoz helyezte át a Földművelésügyi Minisztérium. Kirendelték a Sebes-Kőrösi Árvízmentesítő Társulathoz, ahol mintegy fél évig tevékenykedett a Fekete- és Sebes-Körös közötti határmenti lokalizáló töltésen. Itteni eredményes munkáját követően nagy belvízvédekezésekben vett részt, elsősorban az Alsófehérekörösi Ármentesítő Társulat területén Gyulától Lőkősházáig.

1940-1941-ben számos kisebb ideiglenes jellegű belvízlevezető csatornát tervezett és épített meg.

A szegedi Fehér-tónál a túlterhelt gátak sikeres védelmében is közreműködött.

Az 1940-1942. évi rendkívüli árvízi- és bevízi védekezéseit az akkori társulati igazgatók írásbeli nyilatkozatai igazolják.

1940-es évek

A gyulai Folyammérnöki Hivatal alkalmazásában részt vett a békésszentandrási duzzasztómű és árvízkapu építésében.

a békési gabonatároló építése

az épülő békésszentandrási duzzasztómű

Építésvezetője volt a békési kikötő létesítményei megvalósításának.

Mint a Folyammérnöki Hivatal beosztottja az összes folyamszabályozási mű tervezője és építésvezetője volt. Kiemelkedő munkája ezidőtájt az árvízvédelmi biztonságot veszélyeztető Fekete-Körös teljes magyar szakasza rendezésének tervezése és az építkezések megindítása volt.

1944 augusztusában katonai szolgálatra hívták be. Karpaszományos őrmesterként Nagyváradon a Sebes-Körös egymás melletti két hídjának hídfőjében felállított ütegek parancsnokaként tevékenykedett. Útban a két hídfő között az ütegek egyidőben kaptak szovjet gránátalálatot, melynek következtében bajtársai valamennyien életüket veszítették.

Ezidőtájt fordultak termőre azok a Szeghalom környéki rizsföldek, melyet kollégáival alakított ki és gondozott. Az első rizstermést a családi legendárium szerint az akkor beözönlő szovjet csapatok hadtápjá vásárolta meg (nem rekvirálták, megvásárolták).

A harcok során a Folyammérnöki Hivatal teljes tervtára, hajóparkja, felszerelése elpusztult.

1945 februárjában már ismét Gyulán volt, ahol elsősorban az Árvízvédelmi Művek helyreállításán dolgozott. Munkája eredményeként a felszerelések és berendezések pótlásával a folyami műtárgyak rövidesen ismét üzemképessé váltak.

Gyulán bekapcsolódott a földosztás munkájába is.

Megtervezte és megépítette a folyami szolgálathoz szükséges hajóparkot, dereglyéket, munkatutajokat, tanyahajókat és vontatókat.

Az átszervezések után a folyamszabályozási szolgálat vezetője, valamint a folyami műtárgyak üzemelésének irányítója lett.

Az 1950-es évek elején a rendkívüli száraz években kiemelkedő jelentőségű újítása volt a békésszentandrási duzzasztómű duzzasztóképességének fokozását szolgáló berendezés tervezése és megvalósítása, mellyel éveken át megmentette a Kőrös-vidék öntözőtelepeit a pusztulástól. Ez a tevékenysége a korabeli áron évi 4-5 millió forintos népgazdasági hasznot eredményezett.

A Vízügyi Igazgatóság megalakulása után – 1953-1957 között – az Árvíz-védelmi- és Folyamszabályozási Csoport vezetője lett. Ő készítette el az első védelmi- és lokalizációs terveket az Igazgatóság egész területére kiterjedően.

Tevékenyen részt vett az 1954. évi dunai árvíz elleni védekezésben Baja-Mohács térségében.

Az 1950-es évektől kezdődően öntözőtelepeket tervezett és épített.

Feladata volt ezidőben az Igazgatóság magasépítési tevékenységének irányítása is. Ezen munkák közül a legjelentősebbnek ítéltető az általa tervezett és még ma is álló Szanazugi Klubház, amely napjainkban Árvíz-védelmi Központként működik.

1956 októberének dicsőséges időszakában az Igazgatóság dolgozói kollektívája a Munkástanács elnökének választotta.

Az 1958-1961 évek között az Igazgatóság beruházási tevékenységének műszaki ellenőri teendőit is ellátta. Ő bonyolította le a korabeli értéken 100 millió forintos közös magyar-román munkálatokat is.

1960-as évek

1962-1965 között a Gyulai Szakaszmérnökség vezetője volt. Irányította és vezette a szakasz belvízi és árvízi védekezését. Egyúttal a szakaszon folyó építés-kivitelezési munkák főépítésvezetője volt.

1966-ban a Műszaki Tervezési Osztály vezetőjévé nevezték ki.

Az igazgatóhelyettes-főmérnöki tisztséget 1967 augusztusától 1968 decemberéig töltötte be.

Tervezett öntözőtelepeket, községi- és üzemi vízműveket, többek között Sarkadon, Gyulaváriban és Kétegyházaán. Meghatározó szerepe volt a békési, a körösladányi duzzasztóművek építésében, a gyulai duzzasztómű fenékgátjainak kialakításában.

Közreműködött az árvízi szükségtározók kialakításában.

Ő vetette fel a mályvádi-, a mérgesi- és a szanazugi kis-delta szükségtározók létrehozásának gondolatát.

Feldolgozta a Körösök vízgyűjtő területének történeti adatait, összeállította a Körös-vidék árvízvédelmi, továbbá folyamszabályozási monográfiáját. Írásaiban a hévizek, ásványvizek, a természetvédelem és a vízisportok témakörével is foglalkozott.

a 70-es évek egyik előadásán

Számos tanulmánya jelent meg a Földrajzi Közlönyben és más műszaki szaklapokban a Körösök szabályozásáról. Munkatársa volt a „Nagyobb vízilétesítmények” című kiadványnak és több könyvet jegyzett társszerzőként.

Munkássága elismeréseként elnyerte a kiváló újíto kitüntetést. Négyyszer kapott Árvízvédelmi Emlékérmet, kétszer lett Kiváló Dolgozó és kétszer a Vízgazdálkodás Kiváló Dolgozója.

A Budapesti Műszaki Egyetem Tanácsa aranydiplomával ismerte el értékes mérnöki tevékenységét, melyet még 1977-ben bekövetkezett nyugdíjba vonulása után is folytatott.

1977-ben, munkatársai körében

Hivatali munkája mellett az 50-, 60-, 70-es években – többek között – Gyula, Sarkad, Okány, Zsadány, Doboz településekre több száz családi házat tervezett. Ezek az épületek napjainkban is betöltik funkciójukat.

Számos kisebb öntözőtelep vízjogi engedélyes tervét is elkészítette.

Tudását megosztotta fiatal kollégáival, így számtalan ifjú mérnököt és technikust nevelt a Vízügyi Szolgálat számára. Tapasztalatait, ismereteit a Vízügyi Közleményekben, a Kőrös-vidéki Vízügyi Szemlében, valamint Békés megyei folyóiratokban is közreadta. Nagy tudású, kiváló mérnök volt, jó előadó- és íráskészséggel.

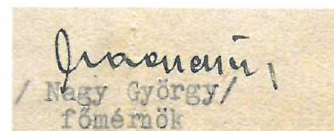
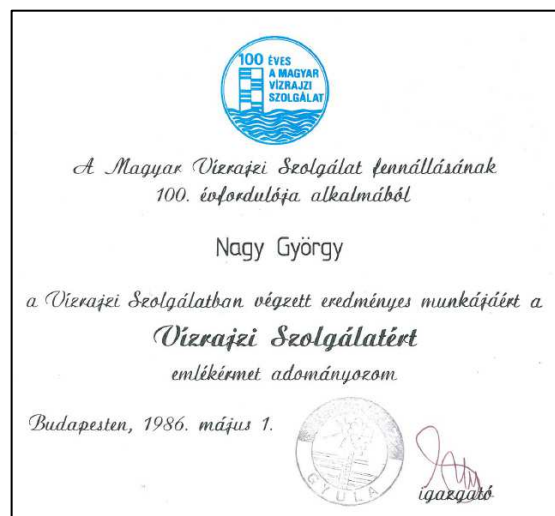
1992-ben hunyt el Gyulán. Sírja a Szentháromság Temetőben napjainkban is emlékezteti az arra járókat az egykori *okleveles mérnökre*.

Munkásságát idézi az a számos – őt túlélő – ma is funkcionáló, környezetformáló mérnöki létesítmény, amelyek létrehozásában – alkotó mérnökként – munkatársaival tevőlegesen vett részt.

Kitüntetések jegyzéke:

(a teljesség igénye nélkül)

- 1954. évi dunai árvízvédelemért
- A vízgazdálkodás kiváló dolgozója (1962. július 14.)
- Árvízvédelemért (1966. április 23.)
- Árvízvédelemért (1970. július)
- A vízgazdálkodás kiváló dolgozója (1974. augusztus)
- Árvízvédelemért (1974. augusztus)
- Kiváló újító (1976. április 4.)
- A vízgazdálkodás kiváló dolgozója (1976. november 7.)
- Kiváló dolgozó
- Vízügyi szolgálatért emlékérem (1986. május 1.)
- Aranydiploma (1986. szeptember 1.)

Írta és összeállította: Dr. Nagy Attila DLA

Készült: Gyulán, 2016. szeptember-október hónapokban, vízügyi és családi források felhasználásával.